

14 DE JULIOL DE 1879

Si hom volgués anar a cercar en el més profund de l'origen en les causes que motivaren la Revolució Francesa, a part de les econòmiques, tindria de cercar-les en el cèlebre moviment intel·lectual que hom coneix en la història amb el nom d'Enciclopèdia.

La labor en ella esmerçada, el cúmul de coneixements que contenia, topava amb la ignorància més profunda que tenia el poble a qui anava dirigida. Però com tot, poc a poc, amb persecucions i morts, s'anava filtrant en el poble tota la grandesa de l'esperit lliure i l'odi a la monarquia.

El poble, ho havem dit moltes vegades, té sempre esclats infantils, necessita una víctima per tal d'entendre perquè té aquelles idees. Els barcelonins tenen odi a Montjuïc, els lleidatans i figuerencs al castell. I allí pels finals del segle XVIII el poble de París odiava a mort La Bastilla.

La Bastilla, la presó que feu edificar Carles V (de França) vers l'any 1369 i Lluís XI la transformà en presó d'estat. Des de llavors aquest edifici pesava sobre el poble parisiès com un neguit constant. Els seus murs i les seves torres jamai deixaren traspasar el més lleu crit d'angoixa ni de sofriment. La Bastilla era un immens cementiri de vius.

En el regnat de Lluís XIV (el rei sol) fou encarregada la seva administració als jesuïtes, greu error ja que barrejà públicament la religió i l'estat.

Aquest estat de coses s'anà aguantant en el regnat de Lluís XV i part del de Lluís XVI, fins que el poble depauperat i foll de llibertat i justícia se les emprengué contra aquell edifici.

Meravella només el record del que tingué que succeir aquell dia. La Bastilla era considerada per tots els tècnics com una fortalesa militar inexpugnable i el poble només amb el seu ímpetu la destruí en poques hores. La incendià, l'assaltà, i donant proves del seu esperit justicier i constructiu de veres, esmerçà les pedres de la presó per a fer-ne un pont sobre el Sena. Aquesta gesta fou la guspira d'entrada del poble en la lluita per la seva emancipació.

Prompte s'inicià una intensíssima propaganda i agitació afocada per instaurar la República, una República que no fos una mercè reial ni un esclat de joia. Era precis liquidar un període històric i començar-ne un altre com en tots els casos semblants. La gestació havia estat llarga, penosa i feixuga; per parir un poble nou es fa necessari una dolor nacional; el primer crit d'angoixa del poble fou donat el dia 14 de juliol, i poc temps després, començaven a funcionar les guillotines que havien de fer impossible el ressorgiment del món passat.

Parlar de la Revolució Francesa no és d'aquest lloc, però, si volem dir que si el dia 14 de juliol fou un gran crit de dolor per tot el poble, poc després es proclamava una Constitució orgull de la humanitat anomenada de «Drets del poble i del Ciutadà» que marcava una fita ja inesborrable en la història.

S'havia començat l'era democràtica i liberal. Llavors la conquistaren i feren els «sans-culottes»; avui ja ha perdut la seva essència i els demòcrates i liberals van amb frac i sombrero de copa.

La gran gesta democràtica del poble, avui ja no interessa ni a ell mateix.

El primer símptoma fou una realitat, la U. R. S. S., l'últim serà la guillotinatge de tota la burgesia i serà la *revolució democràtica del poble*.

I és com aquella, inevitable; el nou 14 de juliol esfondrarà la Bastilla inexpugnable del Capitalisme i sobre les seves pedres s'hi farà una societat justa.

Comentari de la setmana

El país de l'oncle Sam

La Premsa ens porta diàriament unes notes i uns articles donant-nos les ressenyes dels greus esdeveniments que s'estan desenrotllant en l'immens país de l'oncle Sam. La Premsa ens parla del malestar i de les vagues que arreu esclaten en aquell troç d'Amèrica, i a nosaltres, europeus, i a més llatins, ens fa l'efecte de quelcom exorbitant i fora de les mides comunes a que estem acostumats d'ençà que el món és món.

A primera vista és molt natural la reacció que deixem transcrita. L'home europeu té un sentit molt profund de la mesura, que l'obliga a creure i a apreciar més en qualitat que no la quantitat; però quan sent a parlar de vagues generals en ciutats de més de dos milions d'habitants, i més en les regions d'aquest immens país, encara de 120 milions, s'escruxeix i pensa mentalment, imaginant ço que seria una agitació social d'aquesta mena al nostre país, sense pensar, però, que aquests estats socials no són possibles només que en països de la importància numèrica, i per tant, de conviccions i personalitats molt deixatades.

Com diu molt bé S. Lewis, a Nort-Amèrica encara no tenen ànima; al màxim, mentalitat, substituït d'ànima.

I aquest és el punt de mira que nosaltres tenim de multitud de països—Alemanya, Àustria, Japó—és a dir, pobles joves, amb una gran potència adquisitiva i combativa, precisament deguda a ésser joves.

Avui, però, parlarem dels Estats Units, que sembla, finalment, que vulgui treure's del damunt aquest tot d'infants i esdevenir un poble europeu.

No féu escarafalls; els Estats Units són un poble endarrerit, un país endarrerit, i de molts anys, en comparança al més endarrerit d'Europa. Avui als Estats Units se'ls presenta el mateix problema que és presentava als països capitalistes europeus l'any 1913 i part del 14.

Els Estats Units han estat l'últim país on la burgesia s'ha trobat de ple amb les seves contradiccions. Tothom recordarà l'any 1928-29 com una era d'esplendorós ressorgiment després de la gran guerra. Als Estats Units hom podia dir que

s'hi donaven duros a quatre pessetes; tot marxava... els mercats, les exportacions i fins les arts; però vingué l'inevitable; la folia d'una major producció menà cap al millorament de l'utilitatge i a un superàvit com a esquila, i es començà a suprimir braços. ¡La màquina és més barata que l'home!

S'inicia la devallada: kracks financers al Wall Street i la misèria més rodona plana en el país on més abunden els milionaris. Què ha passat?

L'empenta de la joventut de tot un poble ha quedat anihilada per la seva obra.

Avui l'edifici social dels Estats Units resta fet. Els Estats Units tenen les millors i més grans fàbriques del món. Tot l'utilitatge social, però, és propietat de no més de 100 persones. Els Estats Units és, avui dia, l'estat més ben preparat per a rebre el comunisme.

I aquest, gairebé desconegut en aquell país, ha pres avui proporcions gegantines, ha esdevingut el focus principal en el concert social del món.

Els obrers, el proletariat tot dels Estats Units, es rebel·la i no vol sentir sobre seu l'espectre de la fam nedant en l'abundància.

Els Estats Units avui s'han posat a l'altura europea. El seu proletariat ja comença a sentir bategar dintre seu, quelcom nou... L'ànima.

Ahir era Rússia, un país verge, mig asiàtic; avui, Nort-Amèrica. Demà... qui sap... El món marxa a velocitats insospitades.

Germans Aymà i Bofill!

En defensa de la Nacionalitat Catalana i contra tots els indesitjables Jovinos F. Peñas, Visca Catalunya lliure!

Colònia Escolar de Vilatorrada del Penedès a Vilanova i La Geltrú

Ressenya de la visita efectuada pels infants de la Colònia al Museu Biblioteca "Victor Balaguer", el dia 25:

Acabem de dinar quan eren aproximadament les tres; acte seguit formen les nenes, encaminant-se al Museu, acompanyades del Sr. Director i Srtes. Professores. Transcorreguda una hora retornen les nenes, i ens posem en fila els nens per a verificar la visita.

Observem primerament la magnífica façana de l'esmentat Museu, al voltant del qual hi ha uns formosos jardins.

A l'entrar ens veiem agradablement sorpresos per la presència de l'Alcalde de Vilanova, Sr. Escofet, amb la companyia del qual entrem al Museu.

La primera sala que visitem, dedicada a la pintura i escultura, ens ha agradat molt. Dels quadres que veiem ens crida l'atenció «El Dos de Maig» del gran pintor valencià J. Sorolla, nascut l'any 1863 i que deixà d'existir a Cercedilla (Madrid) l'any 1923. Altre quadre interessant és el titulat «En las Termópilas», del pintor valencià «Juan José Zapater» (nascut en 1866 i mort en 1931).

Veiem altres varis quadres i escultures molt notables, mereixent esmentar-se el que representa l'entrada de Jaume I el Conqueridor a València.

Passem després a una segona sala dedicada a la col·lecció d'armes antigues de totes les èpoques, destacant-se en ella la miniatúra en marfil d'una galera romana.

Seguidament entrem a la sala corresponent a la «Numismàtica», en la que veiem una magnífica col·lecció de monedes de tots els països i èpoques. També tenim ocasió de veure en aquesta mateixa sala una reproducció en guix de la «Dama de Elche», que, com sabem, és considerada com a la més valuosa joia de l'escultura ibèrica; l'original d'aquesta escultura es troba al Museu d'El Louvre, de París. En altra de les dependències veiem una reproducció de les mòbies d'Egipte, davant les quals el Sr. Martínez ens parla sobre la vida i creències d'aquell poble, que no es resignava a creure que tot acabava en la mort, quan pel contrari, preparaven els seus morts per al suposat viatge que emprien, segons les seves creències, al morir. Donarem compte de dues altres coses que ens interessen molt. Una d'elles és un morter moro del segle IX fet de bronze, i per últim un fragment de tamany natural del monument al Doctor Robert, que representa al gran català Mossèn Jacinto Verdager en la seva missió d'il·lustrar al poble, obra magnífica de l'escultor compatriota nostre Llimona.

Per últim veiem la Biblioteca, en la qual podem observar la gran quantitat de volums que té i el ben organitzada que està.

El Sr. Escofet també ens explica moltes coses, amb la seva amabilitat característica. A continuació aquest senyor porta els nostres professors al saló de Juntes d'aquesta Institució i, se-